

Brussel, 18 november 2022

De voorbije weken hebben wij de situatie aan de poorten van het Klein Kasteeltje en het Pachecogebouw op de voet gevolgd. De situatie is, zoals bekend, dramatisch. We hebben de indruk dat dit snel het nieuwe normaal geworden is. Dat kunnen wij niet aanvaarden. Wij gaan ervan uit dat ook jullie dit van dichtbij volgen, deze *sense of urgency* delen, en samen met de andere regeringspartijen mee zoeken naar oplossingen.

Toen we vorige maand aan de bel trokken omtrent de minderjarigen die geen toegang kregen tot de reguliere opvang, werd dat gevolgd door politieke verklaringen die deelden in de verontwaardiging, maar concrete oplossingen bleven uit. Er slapen vandaag minderjarigen op straat.

We stellen vast:

- De meeste **jongeren met leeftijdswijfel worden niet opgevangen**. Resultaat daarvan is dat er naar schatting zo'n 150 jongeren op straat slapen. Onder hen vele (niet-begeleide) minderjarigen.
- Van die 150 slagen er slechts enkelen (en weinigen) met mondjesmaat (denk: om de twee à drie dagen) in het opvangsysteem opgenomen te worden.
- Dagelijks voegen er zich gemiddeld een tiental jongeren bij de groep van 150. (Dit cijfer schommelt – sommige dagen zijn het er veel meer dan 10, andere dagen veel minder.) De **groep van 150 groeit dus systematisch aan, en zal de komende weken blijven groeien**.
- De **gezondheidssituatie** van de jongeren is bijzonder ernstig: velen kampen met huidaandoeningen zoals schurft en cutane difterie.
- Er worden in de praktijk **geen leeftijdstesten meer** afgenomen. Reden hiervoor is dat Dienst Voogdij weigert dit te doen omwille van de omstandigheden waarin de jongeren verkeren – omstandigheden die niet toelaten een leeftijdstest te ondergaan: ze slapen op straat, zijn ziek, uitgeput, ondervoed, vallen in slaap tijdens het onderzoek. Resultaat: geen leeftijdstesten voor jongeren waarbij er een leeftijdswijfel is geuit. Maar zonder leeftijdstest geen opvang. De situatie van deze groep zit dus **volledig geblokkeerd**. Gevolg is dat zij veroordeeld blijven tot de straat. Merk hierbij op dat dit in strijd is met de wet (die stelt dat jongeren als minderjarigen beschouwd moeten worden in afwachting van de leeftijdstest, en dus – net als iedereen – recht hebben op opvang).
- De sfeer aan de poort van Pacheco is doorgaans **grimmig**. Het gebeurt dat de politie chargeert, waarop DVZ de deuren sluit en niet iedereen toegang krijgt.

Wat doen wij?

Wij leggen deze jongeren de situatie uit, informeren hen omtrent procedures, en verwijzen hen door naar organisaties die hen mogelijk hulp kunnen aanbieden in afwachting van een opvangplaats. Het aanbod en de beschikbaarheid van deze organisaties is echter zeer beperkt. Dit doorverwijzen biedt geen garantie op verdere opvolging, noch op opvang. (Een doorverwijzen naar de HUB gaat

bijvoorbeeld niet gepaard met een garantie op een slaapplek – die ontbreken.) Sommige jongeren verdwijnen van de radar.

Wat vragen wij?

- Aangepaste omstandigheden aan het registratiecentrum: inzetten op **sensibilisering** van de aanwezige agenten en DVZ's veiligheidspersoneel omtrent profiel, situatie en kwetsbaarheden van minderjarigen.
- **Geen triage** van de jongeren op basis van uiterlijk.
- Het creëren van **noodopvang**, en dit specifiek voor minderjarigen.
- Het overdragen van de jongere tussen de verschillende “etappes” van de procedure moet onder begeleiding gebeuren. **Het is net in deze (onbegeleide) tussenfases dat we jongeren zien verdwijnen.**
- Vandaag worden er criteria gehanteerd om de verhoogde instroom te kanaliseren (en te beperken), waaronder kwetsbaarheidscriteria (zie voor die laatste ons [Xtra MENA rapport](#), p. 22), het uiten van leeftijdswijfel, enz. Deze criteria werden reeds vóór de coronacrisis toegepast, maar nu systematischer waardoor jongeren stelselmatig toegang tot opvang ontzegd wordt. De jongere krijgt vervolgens de boodschap zich de volgende ochtend opnieuw aan te melden. Maar uit ervaring weten we dat de jongere zich vaak *niet* meer komt aanmelden. **De geldende criteria dragen met andere woorden bij tot het verdwijnen van niet-begeleide minderjarigen.** We hebben geen triërende maar structurele maatregelen nodig.

In de hoop dat we jullie hiermee een duidelijk beeld gegeven hebben omtrent de ernst van de situatie.